

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Danmark har ført en industripolitisk slingerekurs op gennem 80'erne. I første halvdel af perioden fulgte en traditionel socialdemokratisk politik. Efter ansøgning kunne virksomhederne få tilskud til forskellige aktiviteter, der skønnedes nyttige, dvs. produktudvikling, eksportfremstød og egnsudvikling.

Denne politik afløses i midten af 80'erne af den såkaldte dynamiske erhvervspolitik, der var det første forsøg i Danmark på at føre en aktiv, fremadrettet industripolitik. Politikskiftet blev vel modtaget fra oppositionens side, men blev undermineret indefra og blev i december 1989 i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 1990 endeligt afskaffet sammen med de fleste af de ordninger, der havde overlevet fra den socialdemokratiske regerings tid. Siden har dansk industripolitik været ekstremt liberalistisk.

Også i industriens faktiske præstation har der været store svingninger. Den borgerlige regerings tiltræden i 1982 udløste stor optimisme i erhvervslivet og dermed et kraftigt opsving i investeringerne. Imod forventning medførte de øgede investeringer imidlertid ikke en øgning i produktiviteten. Tværtimod faldt produktiviteten direkte i hvert af årene 1984, 1985 og 1986. Fra 1987 er produktiviteten igen steget, men samtidig ophørte den økonomiske vækst. Det er i de senere år lykkedes at få styr på betalingsbalancen på grund af nulvækst herhjemme og stærk vækst på eksportmarkederne, men samtidig er arbejdsløsheden steget stærkt og levestandarden faldet sammenlignet med andre industrialiserede lande. For få år siden var Danmark det næstrigste land i Norden og det rigeste i EF. Nu er vi den fattigste nation i Norden og gennemsnitlig i EF.

Disse problemer har sammenhæng med, at Danmark i høj grad har specialiseret sig inden for områder med lav vækst og lavt videnindhold. Dette problem blev analyseret i Det Økonomiske Råds forårsrapport 1987 og senere i Finansredøgørelse '90 og i notat nr. 3 fra Industri- og Handelsstyrelsen: »Internationalisering og erhvervsudvikling« fra 1991. Det

fremgår, at problemet ikke er blevet mindre de senere år – tværtimod. Denne skæve specialisering hænger givetvis sammen med den svage danske udviklings- og forskningsindsats.

Med andre ord har problemerne flyttet sig, men de er langt fra løst. Samtidig mødes vi i stigende grad af to sæt udfordringer:

Den ene er de globale miljøproblemer. Det bliver stadig tydeligere, at hvis der ikke gribes drastisk ind, går verden en katastrofe i møde. Allerede i 1987 kom Brundtland-rapporten med kravet om en bæredygtig udvikling. I 1990 kom så FN's beregninger, der viste, at det var nødvendigt at nedskære udslippet af kuldiioxid med 60 pct., hvis en katastrofe skulle undgås. Kravet er så stort, at det umiddelbart virkede lamdende, og en offentlig diskussion er i det væsentlige udeblevet. Det varer imidlertid ikke ved. Problemerne er af et omfang, der ikke kan ignoreres. Tværtimod vokser de, jo længere vi venter.

Hvis vi skal klare disse omstillinger uden drastiske fald i levestandarden, kræver det ændringer af en række politikker, først og fremmest energipolitikken, trafikpolitikken, miljøpolitikken og skatte- og afgiftspolitikken.

Industripolitikken har imidlertid to store roller at spille. For det første er det vigtigt at udnytte f.eks. energibesparelser og udvikling af renere teknologier industripolitisk. Jo mere vi kan opbygge nye industrier og ny eksport, som formindsker og ikke øger de økologiske ubalancer, jo lettere bliver omstillingen. For det andet er det vigtigt, at de nye teknologier udnyttes til at løse de økologiske problemer. Det har de store muligheder for, men det sker ikke af sig selv. Derfor må der såvel ved import som ved udvikling af nye teknologier tænkes i miljøbaner.

Den anden udfordring er EF's indre marked og fjernelsen af jerntæppet ned gennem Europa. Dansk industri må imødesee skærpet konkurrence og nye muligheder på grund af denne udvikling.

Det er en ofte hørt misforståelse, at den øgede internationalisering formindsker behovet for en national industripolitik. Den meget grundige analyse af